

JUA HAKI ZAKO KAMA MFANYAKAZI

Sheria za mshahara wa chini katika New Mexico

TAARIFA MUHIMU: *Kazi sawa = malipo sawa!*

Kuanzia Juni 18, 2021, mshahara wa kiwango cha chini kwa vijana wafanyakazi uliondolewa. Wafanyakazi ambao wana umri wa miaka 18 au chini na / au katika shule ya sekondari wana haki ya kupata mshahara kamili wa kiwango cha chini katika New Mexico! Shukrani kwa bunge iliyopitisha mnamo 2019, mshahara wa kiwango cha chini unaongezeka kila mwaka hadi 2023.

- ▼ Mnamo 2021, wafanyakazi lazima wapate angalau \$ 10.50 kwa saa.
- ▼ Mnamo 2022, wafanyakazi lazima wapate angalau \$ 11.50 kwa saa.
- ▼ Mnamo 2023, wafanyakazi lazima wapate angalau \$ 12.00 kwa saa.

Tofauti muhimu:

Wafanyakazi wanaofanya kazi katika Jiji au Kaunti ya Santa Fe wana haki ya \$12.32 kwa saa.

Mishahara ya kiwango cha chini:

Wafanyakazi wanaopokea zawadi wana haki ya \$ 2.55 kwa saa. HATA hivyo, baada ya kuongeza zawadi kwa mshahara huu wa kila saa, ni lazima mfanyakazi anaezawadiwa apeleke nyumbani angalau \$ 10.50 kwa saa.

Katika Albuquerque, mshahara unaopokea zawadi wa kiwango cha chini ni \$ 6.30 kwa saa.

Katika Las Cruces, mshahara unaopokea zawadi wa kiwango cha chini ni \$ 4.20 kwa saa.

Katika Kaunti ya Santa Fe, mshahara unaopokea zawadi wa kiwango cha chini ni \$ 3.69 kwa saa.

Ujumbe muhimu:

Ikiwa zawadi pamoja na mshahara wa kila saa havienezi angalau \$ 10.50 kwa saa, mwajiri lazima amlipe mfanyakazi tofauti ili kuhakikisha anachukua nyumbani angalau kiasi hicho.

Sheria ya masaa ya ziada katika New Mexico

Wafanyakazi wengi wangepaswa kupokea angalau mara 1.5 ya mshahara wao wa kila saa kwa kila saa waliyofanya kazi zaidi ya masaa 40 kwa wiki.

Mfano: Ikiwa mshahara ni \$ 12 kwa kila saa, mshahara wa ziada ni \$ 18 kwa kila saa (12 + 6).

JUA HAKI ZAKO KAMA MFANYAKAZI

Kinga za Wafanyakazi katika New Mexico

Uharibifu – Kiwango cha chini cha Mshahara na ukiukaji wa muda wa Ziada

Waajiri wanaokiuka hiki kiwango cha chini cha mshahara au mahitaji ya muda wa ziada wanahitajika kulipa mara tatu ya idadi ya mshahara, pamoja na riba.

Tabia lililokatazwa

Waajiri hawawezi kumtendea vibaya au kumfuta kazi mfanyakazi yeyote anayetaka kutekeleza mshahara wao wa kiwango cha chini au haki za masaa ya nyongeza. Ikiwa mwajiri atachukua hatua dhidi ya mfanyakazi kwa kudai mshahara wa kiwango cha chini au muda wa ziada, watapata athari zaidi za kisheria, kama vile deni ya zaidi anadaiwa na mfanyakazi.

Hatua ya pamoja:

Wafanyakazi wana haki ya kujiunga na wafanyakazi wenzao kuuliza thamani bora kazini.

Hali ya Uhamiaji:

Sheria za ajira zinamlinda kila MTU, bila kujali hali ya uhamiaji.

Fidia ya Wafanyakazi

Biashara nyingi wenye wafanyakazi 3 au zaidi lazima wape faida ya fidia ya wafanyakazi kwa wafanyakazi wao wote.

Mtu yeyote anayefanya kazi ya biashara ambayo iko chini ya sheria hii ana haki ya kupata fidia inayofaa kushughulikia majeraha mahali pa kazi.

Haki ya kulipwa kwa wakati

Kwa ujumla, wafanyakazi lazima walipwe mara mbili kwa mwezi.

- Mfanyakazi akiacha, lazima walipwe mishahara yao yote uliobaki kwa siku inayofuata ya malipo.
- Ikiwa mfanyakazi amefukuzwa kazi, lazima walipwe mishahara yao yote uliobaki ndani au kabla ya siku ya 5 baada ya kufukuzwa.

Nani wa kuwasiliana naye kwa maelezo zaidi au kwa msaada wa kutekeleza haki zako:

Idara ya Ufumbuzi ya Wafanyakazi Department of Workforce Solutions, Idara ya Mahusiano ya Kazi (Labor Relations Division: 505-841-4400)

- Wafanyakazi wanaweza kuripoti ukiukaji kwa Idara ya Mahusiano ya Kazi ya Idara ya Ufumbuzi ya Wafanyakazi ya N.M. ikiwa haki yao yoyote ya mshahara inakiukwa.
- Idara ya Ufumbuzi wa Wafanyakazi inachunguza malalamiko ya wafanyakazi, inasimamia haki zao, na inajaribu kupata mishahara unaodaiwa.

Kwa maelezo zaidi au usaidizi, wasiliana na mashirika yafuatayo:

El Centro de Igualdad y Derechos:
505-246-1627

New Mexico Immigrant Law Center:
505-247-1023

UNM Law – Economic Justice Clinic:
505-277-9958

NM Center on Law and Poverty:
505-255-2840